

Aan de gemeenteraad

Op 2 juli 2025 stelde M. van Campenhout (BIJ1) ons schriftelijke vragen over Politie-inzet tegen vreedzame anti-genocidedemonstranten. Gezien de aard van de vragen, wordt geacht dat deze aan de burgemeester zijn gesteld.

Inleidend wordt gesteld:

Op dinsdag 24 juni hebben demonstranten in Rotterdam opnieuw hun stem laten horen tegen de medeplichtigheid van MAERSK en de Rotterdamse haven aan oorlog en genocide in Palestina. Zowel de demonstratie in de middag als de mars in de avond verliepen volledig vreedzaam.

Toch zijn wij zeer geschrokken van de grootschalige politie-inzet tijdens beide protesten, waaronder de aanwezigheid van de Mobiele Eenheid, agenten in burger en een paraat waterkanon. Wat ons betreft past dit in een bredere en zorgwekkende trend in de manier waarop Rotterdam omgaat met demonstraties en het demonstratierecht.

Wij hebben hierover de volgende vragen:

Gelet op de aard van de vragen wordt verondersteld dat ze aan de burgemeester worden gesteld. Hieronder volgen de vragen en mijn beantwoording:

Vraag 1:

Acht het college het geoorloofd dat er voor een vreedzame demonstratie zoveel politie-inzet wordt gemobiliseerd? Wat zegt dit volgens het college over hoe het demonstratierecht in deze stad wordt benaderd?

Antwoord:

De demonstratie van 24 juni jl. is in de driehoek besproken en ons uitgangspunt was deze demonstratie te faciliteren. Dat is ons uitgangspunt bij elke demonstratie. De informatie dat deze demonstratie zou gaan plaatsvinden is bekend geworden via social media. Van deze demonstratie is geen kennisgeving gedaan bij de gemeente.

In de week voor de demonstratie bleek dat via social media door de initiatiefnemers ook sympathisanten werden opgeroepen om aan te sluiten bij het geplande lawaaioprotest.

Daarbij werd het pand van Maersk specifiek benoemd. Dit pand is eerder in de maand mei onrechtmatig bezet en in juni vernield. Het informatiebeeld was dat er naar het pand van Maersk gelopen zou worden. Daarnaast was er informatie dat er mogelijk aansluiting zou zijn van extremistische groeperingen uit het buitenland en er in totaal 300 tot 400 demonstranten zouden komen. Vanuit de politie is meermaals contact gezocht met de initiatiefnemers van deze demonstratie maar het is niet gelukt contact te krijgen.

Als driehoek wilden wij een mogelijke bekladding of bestorming van een gebouw voorkomen. Om die reden heb ik op voorhand en na afstemming in de driehoek een aanwijzing gegeven dat een looptocht dynamisch gefaciliteerd zou worden en er ter hoogte van de rederij op enige afstand van het pand gedemonstreerd mocht worden.

De inzet van politie is ingericht op het besluit in de driehoek dat een bekladding of bestorming van het pand niet getolereerd zou worden, op het beschikbare informatiebeeld en op het aantal verwachte demonstranten.

Vraag 2:

Kan het college toelichten op welke informatie de paraatheid van het waterkanon gebaseerd was? Was er sprake van concrete risico's die deze gereedheid rechtvaardigden, of is dit inmiddels de nieuwe standaard geworden bij demonstraties in Rotterdam?

Antwoord:

Allereerst wil ik benoemen dat ik een waterwerper een zwaar middel vindt. Voor de *inzet* hiervan is altijd mijn akkoord nodig.

De demonstratie van 24 juni vond plaats in de week van de NAVO-top. In die week heeft de Nationale Politie mensen en middelen over het land verdeeld, die verdeling wordt de strategische reserve genoemd. Vanuit de strategische reserve is gekozen één van de twee waterwerpers van de Nationale Politie in Rotterdam te stationeren.

Hierboven heb ik toegelicht wat het informatiebeeld was en wat in de driehoek als uitgangspunt is afgesproken. De politie-inzet wordt daarop aangepast. De waterwerper, die dus in Rotterdam stond, is in de buurt van de demonstratie geplaatst (de Andre van der Louwbrug). De waterwerper is niet ingezet.

Als driehoek gaan we zorgvuldig om met de inzet van mensen en middelen. Bij elke demonstratie wordt gekeken wat een passende inzet is voor de politie. De inzet van kwaliteitsgroepen (bijvoorbeeld de Netwerkenheid, Aanhoudingseenheid) en middelen wordt per geval afgewogen. Er is dus geen sprake van een standaardrepertoire bij demonstraties.

Vraag 3:

Deelt het college onze zorg dat een grootschalige en zwaar uitgeruste politie-inzet, waaronder de aanwezigheid van de ME, een paraat waterkanon en agenten in burger, een intimiderend effect kan hebben op demonstranten en zo het demonstratierecht onder druk zet?

Vraag 4:

Hoe beoordeelt het college de inzet van agenten in burger tijdens een vreedzaam protest? Past deze vorm van undercoveraanwezigheid bij een transparante omgang met het demonstratierecht, en hoe kijkt het college aan tegen de mogelijke

intimiderende werking ervan op demonstranten?

Vraag 5:

Is het college zich ervan bewust dat dergelijke inzet kan leiden tot een afname van de bereidheid van mensen om te demonstreren, uit angst voor repressie, escalatie of politiegeweld?

Antwoord op vraag 3, 4 en 5:

Demonstreren is een belangrijk recht in onze democratische rechtstaat. Als burgemeester maak ik mij er hard voor om elke demonstratie in Rotterdam zo goed mogelijk te faciliteren. Ik heb hierbij geen oordeel over de inhoud van een demonstratie. Tevens sta ik voor de veiligheid in onze stad. Zowel voor de veiligheid van demonstranten als voor andere gebruikers van de stad. De aanwezigheid van de politie is soms nodig om het demonstratierecht mogelijk te maken en de veiligheid in de stad te waarborgen.

In de driehoek maken wij afspraken over de zichtbaarheid en de uitstraling van de politie. Onderdeel van die afspraken is dat de politie zo lang mogelijk in de verbinding blijft met alle demonstranten en in het optreden steeds een afweging maakt tussen het zo goed mogelijk faciliteren van de demonstratie en de veiligheid van demonstranten en andere aanwezigen.

Ik heb bij vraag 1 en 2 toegelicht waar de politie-inzet tijdens de demonstratie op 24 juni op was gebaseerd. Het zou mij betreuren als Rotterdammers minder of geen gebruik zouden maken van hun recht om te demonstreren, maar ik herken dit beeld niet.

Vraag 6:

Acht het college het rechtvaardig dat er zoveel politiecapaciteit, ME-eenheden en zwaar materieel worden ingezet tegen vreedzame demonstraties? Hoe verantwoordt het college deze keuze richting de Rotterdamse bevolking?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 1 en 2.

Vraag 7:

Tijdens de demonstratie zouden er verschillende instructies zijn gegeven door diverse politie-eenheden (zoals de Vreedzame Eenheid en de Mobiele Eenheid) die niet met elkaar overeenkwamen. Klopt dit? Zo ja, deelt u dan onze mening dat dit kan leiden tot verwarring en mogelijk gevaarlijke situaties voor demonstranten. Wat zegt dit over de coördinatie en afstemming binnen de politie tijdens demonstraties?

Antwoord:

Tijdens de dagen van de NAVO-top was er een Staf Grootchalig Bijzonder Optreden (SGBBO) actief. Dat is een commandostructuur om op het niveau van de eenheid Rotterdam sturing te geven aan de inzet. Deze regie is er juist op gericht om de grootschalige inzet afgestemd te coördineren en zo misverstanden tussen de verschillende eenheden te voorkomen. Vanuit het SGBBO ontvangen alle eenheden hetzelfde handelingskader middels een briefing. De verschillende kwaliteitsgroepen hebben hun eigen taken en rollen en voeren die uit binnen het gemeenschappelijke kader; dat kunnen dus andere werkzaamheden zijn, maar in de basis zijn die aanvullend aan elkaar en niet conflicterend.

Vraag 8:

Hoe verliep de communicatie en coördinatie tussen de driehoek voor, tijdens en na het protest?

Antwoord:

Aangezien Rotterdam het partnerprogramma van de NAVO-top organiseerde, is er in de weken voorafgaand aan NAVO-top veelvuldig afstemming geweest in de driehoek. Dit ging niet alleen over het partnerprogramma maar ook over andere evenementen en demonstraties die in deze periode zouden (kunnen) plaatsvinden. Ook in de week van de NAVO-top hebben er extra overlegmomenten in de driehoek plaatsgevonden. Zoals ik noemde in het antwoord op vraag 1 is deze demonstratie ook in de driehoek besproken. Gedurende de demonstratie ben ik op de hoogte gehouden van het verloop. De demonstratie is na afloop ook in de driehoek besproken.

Vraag 9:

Hoe gaat het college concreet waarborgen dat demonstraties, ook wanneer deze onaangekondigd zijn, voortaan daadwerkelijk veilig, laagdrempelig, zonder repressie en zonder geweld kunnen verlopen?

Antwoord:

Ik schreef al eerder in deze beantwoording dat ik als burgemeester pal achter het recht op demonstreren sta en mij in driehoeksverband inspan demonstraties zo goed mogelijk te faciliteren. Ook onaangekondigde demonstraties kunnen rekenen op deze inspanning.

Voorts wordt door het raadslid gesteld. Daarnaast hebben we zorgwekkende signalen ontvangen over het politieoptreden na afloop van de demonstratie die eerder op de dag plaatsvond. Meerdere demonstranten zouden zijn gevolgd door agenten in burger, en er zouden ook aanhoudingen hebben plaatsgevonden nadat het protest was beëindigd.

Vraag 10:

Is het college hiervan op de hoogte? Wat is het doel van dergelijk optreden na een beëindigd protest? Hoe verhoudt deze aanpak zich tot het grondrecht op demonstratie, dat ook na afloop bescherming moet bieden tegen repressie en intimidatie?

Antwoord:

Tijdens het lawaaiprotest van 13.00 hebben twee deelnemers zich herhaaldelijk schuldig gemaakt aan provocerend en beledigend gedrag richting collega's van de Mobiele Eenheid en de Aanhoudingseenheid, waarbij zij politiemedewerkers uitscholden en herhaaldelijk obscene gebaren maakten. Deze gedragingen zijn strafbaar.

Om de demonstratie tot een goed einde te brengen en het demonstratierecht van alle deelnemers zo veel mogelijk te faciliteren, is ervoor gekozen om deze twee personen niet tijdens de demonstratie aan te houden. Nadat de demonstratie was afgelopen is op een rustiger moment overgegaan tot het staande houden van de twee verdachten ter vaststelling van hun identiteit. Verdachten trokken zich op dat moment terug in een horecagelegenheid aan de Binnenrotte. Op vordering konden zij geen identiteitsbewijs tonen. Hierop volgde aanhouding van verdachten (Beide verdachten boden tijdens de aanhouding actief verzet). Tijdens de aanhouding keerde een groep van ongeveer 15 omstanders zich met fysiek geweld tegen de politie om de verdachten te onttrekken. Naar aanleiding hiervan zijn door de aanhoudingseenheid zeven aanhoudingen verricht.

Ik zie in het handelen van de politie dat een afweging gemaakt is tussen het uitoefenen van het grondrecht om te demonstreren en het aanpakken van strafbare feiten.

De burgemeester,

C.J. Schouten